Lieta Nr.C01185613
SKC-1565/2014

LĒMUMS
Rīgā 2014.gada 30.janvārī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese referente Ļ.Kušnire
tiesnesis V.Maksimovs
tiesnesis N.Salenieks

rakstveida procesā izskatīja SIA „Ektornet Commercial Latvia" blakus sūdzību par Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 11.jūlija lēmumu SIA „Ektornet Commercial Latvia" sūdzībā par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2013.gada 29.aprīļa lēmumu, ar kuru nostiprinājuma lūgums atstāts bez ievērības.

Augstākās tiesas Civillietu departaments

konstatēja

[1] Nekustamais īpašums /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/un īpašuma tiesības uz tā 1621/2318 domājamām daļām 2008.gada 15.jūlijā nostiprinātas /pers. A/.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 4.janvāra lēmumu apstiprināts nekustamā īpašuma /adrese/, 1621/2318 domājamo daļu 2011.gada 14.marta izsoles akts Nr.337 un minētais nekustamais īpašums nostiprināts uz SIA „Ektornet Commercial Latvia" vārda, dzēšot visas uz šo nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un nostiprinātās aizlieguma atzīmes. Lēmums stājies likumīgā spēkā 2012.gada 14.jūnijā.

[2] /pers. A/ 2012.gada 6.martā cēlis tiesā prasību pret AS „Swedbank" un SIA „Ektornet Commercial Latvia", ar trešo personu MSIA „Kuģu stūris" par aizdevuma un ķīlas līguma atzīšanu par spēkā neesošu un izsoles atzīšanu par spēkā neesošu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 4.aprīļa lēmumu apmierināts /pers. A/ pieteikums un prasība nodrošināta, piemērojot kā prasības nodrošinājuma līdzekli aizlieguma atzīmes ierakstīšanu zemesgrāmatā uz nekustamā īpašuma /adrese/, 1621/2318 domājamām daļām.

Pamatojoties uz minēto lēmumu, nekustamā īpašuma /adrese/, zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2.iedaļā 2012.gada 18.aprīlī ierakstīta aizlieguma atzīme uz nekustamā īpašuma 1621/2318 domājamām daļām (ieraksts Nr.7.1).

[3] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis ar 2013.gada 21.janvāra lēmumu nostiprinājis zemesgrāmatā SIA „Ektornet Commercial Latvia" īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma /adrese/, 1621/2318 domājamām daļām, vienlaikus dzēšot visas zemesgrāmatā nostiprinātās aizlieguma atzīmes un ierakstītās parādu saistības, tostarp arī nodalījuma II daļas 2.iedaļā ierakstīto aizlieguma atzīmi (ieraksts Nr.7.1).

Lēmums pamatots ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 4.janvāra lēmumu.

[4] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2013.gada 12.februāra lēmumu, pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 4.aprīļa lēmumu par prasības nodrošināšanu, zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2.iedaļā no jauna ierakstīta aizlieguma atzīme uz nekustamā īpašuma 1621/2318 domājamām daļām (ieraksts Nr.9.1).

[5] SIA „Ektornet Commercial Latvia" 2013.gada 15.aprīlī iesniedza Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā nostiprinājuma lūgumu tiesību dzēšanai, kurā lūdza dzēst nekustamā īpašuma /adrese/, zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2.iedaļā ierakstīto aizlieguma atzīmi (ieraksts Nr.9.1).

Nostiprinājuma lūgums pamatots ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 4.janvāra lēmumu.

[6] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2013.gada 29.aprīļa lēmumu nostiprinājuma lūgums atstāts bez ievērības.

Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem:

[6.1] saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 77.panta pirmo daļu, izskatot nostiprinājuma lūgumu, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pārliecinās vai lūgums atbilst Zemesgrāmatu likuma 57., 58., 60.-68.panta noteikumiem, tostarp, vai nostiprinājuma lūgumam pievienoti dokumenti, kas apliecina nostiprināmās tiesības;

[6.2] konkrētajā gadījumā nostiprinājuma lūgumam nav pievienots dokuments, kas apliecina tiesības dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B//pers. A/ prasības nodrošināšanai ierakstīto aizlieguma atzīmi. Līdz ar to nostiprinājuma lūgums atstājams bez ievērības.

[7] Izskatījusi SIA „Ektornet Commercial Latvia" sūdzību, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta ar 2013.gada 11.jūlija lēmumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2013.gada 29.aprīļa lēmumu atstājusi negrozītu.

Lēmums pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[7.1] Zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pamatoti atstājis nostiprinājuma lūgumu bez ievērības, jo tam nav pievienots dokuments, kas apliecina tiesības dzēst nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījuma ierakstīto aizlieguma atzīmi (II daļas 2.iedaļas ieraksts Nr.9.1).

[7.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 613.panta trešo daļu, apmierinot pieteikumu par nekustamā īpašuma izsoles apstiprināšanu, tiesa pieņem

lēmumu (..) neatkarīgi no kreditora piekrišanas – par visu zemesgrāmatā uz nekustamo īpašumu ierakstīto parādu saistību dzēšanu, par kurām ieguvējs nav tieši paziņojis, ka uzņemas tās uz sevi; neatkarīgi no kreditoru piekrišanas – par to apgrūtinājumu dzēšanu, kas pieņemti kā nosacījums, īpašumu iegūstot; par zemesgrāmatā ierakstīto atzīmju dzēšanu. Minētās tiesību normas izpratnē dzēšamas tās tiesības un atzīme, kas ierakstītas zemesgrāmatā uz lēmuma pieņemšanas brīdi, nevis kas ierakstītas vēlāk.

Konkrētajā gadījumā aizlieguma atzīmes dzēšanas pamats nevar būt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 4.janvāra lēmums, ar kuru nekustamā īpašuma /adrese/, 1621/2318 domājamās daļas nostiprinātas uz ieguvējas SIA „Ektornet Commercial Latvia" vārda, dzēšot visas uz šo nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un nostiprinātās aizlieguma atzīmes. Minētā lēmuma pieņemšanas brīdī nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījumā vēl nebija ierakstīta aizlieguma atzīme par prasības nodrošināšanu.

[8] Par šo lēmumu SIA „Ektornet Commercial Latvia" iesniegusi blakus sūdzību, kurā lūgusi to atcelt un jautājumu nodot jaunai izskatīšanai.

Sūdzībā norādīti šādi argumenti:

[8.1] Civillietu tiesu kolēģija bez ievērības atstājusi sūdzības iesniedzējas argumentus, ka likumīgā spēkā stājušies tiesas nolēmumi izpildāmi tikai vienu reizi.

Civilprocesa likuma 142.panta trešā daļa, kas ir speciālā tiesību norma attiecībā uz tiesas lēmumu, kas pieņemts prasības nodrošinājuma jautājumos izpildi, noteic, ka gadījumā, ja prasība nodrošināta ar nekustamo īpašumu, tiesa izsniedz prasītājam attiecīgā lēmuma norakstu ar uzrakstu, ka šis lēmuma noraksts izsniegts atzīmes ierakstīšanai zemesgrāmatā. Loģiski var secināt, ka šāds tiesas lēmums uzskatāms par izpildītu pēc attiecīgās atzīmes ierakstīšanas zemesgrāmatā. Tiesas lēmums par prasības nodrošināšanu tika izpildīts, attiecīgā nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījuma II daļas 2.iedaļā ierakstot aizlieguma atzīmi. Taču vēlāk šī atzīme tika dzēsta. Līdz ar to, atkārtoti ierakstot zemesgrāmatas nodalījumā šo aizlieguma atzīmi, zemesgrāmatas nodaļas tiesnesis rupji pārkāpis tiesas nolēmumu izpildes principus, jo pieļāvis jau izpildīta tiesas nolēmuma otrreizēju izpildi. Tādējādi būtiski aizskartas sabiedrības tiesības uz nekustamu īpašumu.

[8.2.] Zemesgrāmatu likuma 77.pants noteic, kādas darbības zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim jāveic, skatot cauri nostiprinājuma lūgumu. Zemesgrāmatu likums neparedz zemesgrāmatu nodaļas tiesneša tiesības izvērtēt pēc būtības tiesas lēmumu, kas stājies likumīgā spēkā. Zemesgrāmatu nodaļas un Civillietu tiesu palātas secinājums, ka nostiprinājuma lūgumam nebija pievienots dokuments, kas apliecinātu nostiprinātās tiesības, nonāk pretrunā ar pašas zemesgrāmatu nodaļas rīcību, jo tiesas lēmuma pirmās izpildes rezultātā ierakstītā atzīme jau vienreiz tika dzēsta. Tādējādi kļūdains ir tiesas secinājums, ka nostiprinājuma lūgumam nebija pievienots dokuments, kas apliecinātu nostiprināmās tiesības.

[9] Prokurors rakstveida atzinumā norādījis, ka pārsūdzētais lēmums ir likumīgs un pamatots, tādēļ atstājams negrozīts, bet iesniegtā blakus sūdzība noraidāma.

[10] Pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris blakus sūdzībā norādītos argumentus, Augstākās tiesas Civillietu departaments atzīst, ka pārsūdzētais lēmums atstājams negrozīts, bet blakus sūdzība noraidāma.

[10.1] Zemesgrāmatu likuma 61.panta 1.punkts nosaka, ka nostiprinājuma lūgumam jāpievieno dokumenti, kas apliecina nostiprināmās tiesības.

Augstākās tiesas Civillietu departaments pievienojas apstrīdētā lēmuma argumentācijai, ka konkrētajā gadījumā nostiprinājuma lūgums atstājams bez ievērības, pamatojoties uz Zemesgrāmatu likuma 61.panta 1.punktu, jo nostiprinājuma lūgumam nav pievienots dokuments, kas apliecina tiesības dzēst nekustamā īpašuma zemesgrāmatas nodalījuma ierakstīto aizlieguma atzīmi.

[10.2] Civilprocesa likuma 613.panta trešās daļa noteic, ka tiesa pieņem lēmumu par pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz pircēja vārda un par to, ka neatkarīgi no kreditoru piekrišanas dzēšamas: 1) visas zemesgrāmatā uz šo īpašumu ierakstītās parādu saistības, par kurām pircējs nav tieši paziņojis, ka uzņemas tās uz sevis; 2) tie apgrūtinājumi, kuru dzēšana pieņemta kā nosacījums, īpašumu iegūstot (609.pants).

Kā atzīts tiesību doktrīnā, lēmuma nozīme ir tā, lai nosolītā nekustamā manta tiktu nostiprināta uz ieguvēja vārda tikai ar tiem apgrūtinājumiem un aizliegumiem, kurus ieguvējs pats uzņēmies labprātīgi, vai kuri viņam saistoši uz likuma pamata. Tamdēļ arī tiesai tajā pašā izsoles lietā ir jāizšķir jautājumi par to, ciktāl katra atzīme vai pants ir saistoši jaunajam ieguvējam *(sk. F.Konradi un T.Zvejnieks (sastād.). Civilprocesa likums ar paskaidrojumiem. Rīga: Valsts tipogrāfijas izdevums, 1939, 379.lpp.).*

Minētais rada pamatu secinājumam, ka lietas par nekustamā īpašuma nostiprināšanu uz ieguvēja vārda izskatīšanas ietvaros tiesai piešķirta kompetence lemt tikai par visu to parādsaistību dzēšanu, kuras zemesgrāmatās bijušas ierakstītas izsoles izziņošanas un izsoles akta apstiprināšanas laikā. Tiesas lēmums nav attiecināms uz vēlāk ierakstītu prasības nodrošinājuma atzīmi (*sk. arī Senāta 2009.gada 14.oktobra lēmumu lietā Nr.SKC-1017*).

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2012.gada 4.janvāra lēmumu apstiprinājusi nekustamā īpašuma /adrese/, 1621/2318 domājamo daļu izsoles aktu, minēto nekustamo īpašumu nostiprinot uz SIA „Ektornet Commercial Latvia" vārda, kā arī vienlaikus dzēšot visas uz šo nekustamo īpašumu ierakstītās parādu saistības un nostiprinātās aizlieguma atzīmes. Izpildot šo lēmumu, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis 2013.gada 21.janvārī nostiprinājis zemesgrāmatā SIA „Ektornet Commercial Latvia" īpašuma tiesības uz šo nekustamo īpašumu, dzēšot visas zemesgrāmatā nostiprinātās aizlieguma atzīmes un ierakstītās parādu saistības, tostarp arī nodalījuma II daļas 2.iedaļā ierakstīto aizlieguma atzīmi (ieraksts Nr.7.1).

Pareizs ir Civillietu tiesu palātas secinājums, ka zemesgrāmatu nodaļas tiesnesim uz šī nolēmuma pamata nebija tiesības dzēst zemesgrāmatas nodalījumā ierakstīto prasības nodrošināšanas atzīmi, jo aizlieguma atzīme /pers. A/ prasības nodrošināšanai, pamatojoties uz tiesneša lēmumu, zemesgrāmatā ierakstīta pēc apgabaltiesas lēmuma, ar kuru apstiprināts izsoles akts, pieņemšanas

Tā kā iepriekš izklāstīto argumentu dēļ Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 4.janvāra lēmums nav attiecināms uz vēlāk ierakstītu prasības nodrošinājuma atzīmi, zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis pareizi norādījis uz SIA „Ektornet Commercial Latvia" iesniegtā nostiprinājuma lūguma neatbilstību Zemesgrāmatu likuma 61.panta 1.punkta (nostiprinājuma lūgumam jāpievieno nostiprināmo tiesību apliecinoši dokumenti) prasībām, kas savukārt ir pamats tā atstāšanai bez ievērības (šā likuma 77.panta 1.punkts).

[10.3] Ievērojot iepriekšminētos argumentus, tas, ka zemesgrāmatu nodaļas tiesnesis, labojot pieļauto kļūdu, pamatojoties uz tiesas lēmumu par prasības nodrošināšanu, 2013.gada 12.februārī no jauna zemesgrāmatas nodalījumā ierakstījis aizlieguma atzīmi uz nekustamā īpašuma 1621/2318 domājamām daļām (ieraksts Nr.9.1), nevis to izlabojis ar lēmumu par kļūdas labošanu (Zemesgrāmatu likuma 90.pants), nemaina secinājumu, ka pie konkrētajiem apstākļiem aizlieguma atzīme nebija dzēšama.

[11] Ņemot vērā iepriekš norādīto, Augstākās tiesas Civillietu departaments atzīst, ka Civillietu tiesu palātas lēmums ir likumīgs un pamatots, tādēļ blakus sūdzība noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu Augstākās tiesas Civillietu departaments

nolēma

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 11.jūlija lēmumu atstāt negrozītu, bet SIA „Ektornet Commercial Latvia" blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese Ļ.Kušnire

Tiesnesis V.Maksimovs

Tiesnesis N.Salenieks